

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/118/2022
Identifikačné číslo spisu:	3515202000
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3515202000.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne R. G., Q., I. J. XXX, zastúpenej advokátkou JUDr. Máriou Cagalovou, Nové Mesto nad Váhom, Poľovnícka 10, proti žalovaným 1/ Ing. B. G., Q., I. J. XXX, zastúpenému advokátkou JUDr. Annou Kašparovou, Nové Mesto nad Váhom, Malinovského 43, 2/ Prima banka Slovensko, a.s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31575951, zastúpenej advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36853186, o určenie neplatnosti vyhlásenia ručiteľa, v súčasnosti vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. NM-10C/118/2015 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 10C/118/2015), o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 15. decembra 2016 sp. zn. 19Co/301/2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 15. decembra 2016 sp. zn. 19Co/301/2016 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom - v súčasnosti Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 07. apríla 2016, č. k. 10C/118/2015-141 určil, že vyhlásenie ručiteľa - žalovaného 1/ č. XXXXXXXXXXXX z 18. júna 2013 za dlhy obchodnej spoločnosti Myjavská obchodná agentúra, a.s. z titulu úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, uzatvorenej dňa 19. júna 2001 v znení jej neskorších dodatkov č. 1 až 20, je neplatné (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % (výrok II.).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že skôr ako pristúpil k meritórnemu posúdeniu veci, sa zaoberal základnou právnou otázkou, a to či žalobkyňa má naliehavý právny záujem na podaní tejto určovacej žaloby v zmysle § 80 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“). Mal za to, že rozhodujúcim pre právne posúdenie bolo, či právny úkon - vyhlásenie z 18. júna 2013, ktorým sa žalovaný 1/ zaručil za obchodnú spoločnosť Myjavská obchodná agentúra, a.s., že v prípade ak spoločnosť nesplní akýkoľvek záväzok z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, tak ho uhradí žalovaný 1/ ako ručiteľ, sa týkal spoločných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva

manželov a či išlo o vybavovanie bežnej veci. Pri rozhodovaní vychádzal z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 08. decembra 2010 sp. zn. I. ÚS 26/2010. Žalovaný 1/ sa podľa vyhlásenia z 18. júna 2013 stal individuálnym ručiteľom za záväzok obchodnej spoločnosti Myjavská obchodná agentúra, a.s. Dôsledkom tohto právneho úkonu nie je síce priama zodpovednosť žalobkyne ako osobného dlžníka za uvedený záväzok, ale právny úkon vytvára stav, keď žalovaná 2/ ako veriteľ má možnosť v prípade nesplnenia záväzku žalovaným 1/ domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky v exekučnom konaní aj z majetku patriaceho do BSM podľa § 147 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len "OZ" alebo „Občiansky zákonník“). Práve táto skutočnosť odôvodňuje záver, že prevzatie ručiteľského záväzku žalovaným 1/ nebolo bežnou záležitosťou, dotýkajúcou sa spoločných vecí oboch manželov, podmienenou súhlasom žalobkyne. Účinky právneho úkonu žalovaného 1/ mali spôsobilosť prejaviť sa vo sfére spoločných vecí, nakoľko žalovaný 1/ nedisponuje osobným majetkom v takej výške, aby postačoval na exekučné uspokojenie pohľadávky žalovanej 2/. Žalovaný 1/ si nezabezpečil súhlas žalobkyne k uvedenému úkonu. Predmetný úkon je teda postihnutý relatívnou neplatnosťou, ktorej sa žalobca dovoľal, a preto bolo potrebné žalobnému návrhu vyhovieť, aby sa odstránil stav právnej neistoty.

1.2. Zdôraznil, že s námietkou žalovanej 2/, týkajúcou sa možnosti prejudiciálneho vyriešenia predmetnej právnej otázky v konaní o plnenie, sa nemožno stotožniť z dôvodu, že žalobkyňa v tomto konaní nie je pánom sporu a je závislá na žalovanej 2/, nemá dosah na priebeh konkurzu, BSM nebolo medzi manželmi zrušené a vyporiadané, a teda sa ocitá v stave právnej neistoty, preto dospel k záveru, že žalobkyňa v tomto konaní má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti ručenia žalovaného 1/.

1.3. Pre úplnosť tiež uviedol, že povinnosťou súdu je z úradnej moci zisťovať, či ručiteľské vyhlásenie žalovaného 1/ nie je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ. Žalovaný 1/ realizoval právny úkon bez súhlasu žalobkyne v čase, keď nemal vo výlučnom vlastníctve relevantný majetok postihnuteľný exekúciou. Žalobkyňa (správne žalovaný 1/- pozn.) sa teda neprimerane zaručila za riziko podnikania obchodnej spoločnosti a presadil svoj záujem na úkor spoločného majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva. Nemal pochybnosť, že účelom právneho úkonu, realizovaného žalovaným 1/ dňa 18. júna 2013, bolo vytvorenie možnosti exekučného uspokojenia pohľadávky veriteľa z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej 2/ rozsudkom z 15. decembra 2016, č. k. 19Co/301/2016-187, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol (výrok I.) a zároveň rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie sa otázkou preukázania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti vyhlásenia ručiteľa, t. j. otázkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby zaoberal a dospel k záveru, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení v posudzovanej veci je daný. Avšak odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, zastáva názor, že naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení nie je daný. Otázka platnosti, či neplatnosti predmetného ručiteľského prehlásenia, s právnym dôsledkom vzniku spoločného záväzku manželov pri vybavovaní záležitostí týkajúcich sa spoločných vecí a z toho dôvodu vyžadovaný súhlas žalobkyne predstavuje z hľadiska žaloby na plnenie z tohto ručiteľského záväzku len posúdenie otázky predbežnej, ktorú nie je potrebné riešiť v samostatnom konaní meritórnym rozhodnutím. Podľa odvolacieho súdu totiž naliehavý právny záujem na určovacej žalobe nie je daný za situácie, ak už bola podaná žaloba na plnenie sporného záväzku. Vzhľadom na uplatnený nárok na plnenie v konaní vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 10C/335/2014 [Sberbank Slovensko, a.s. (v súčasnosti Prima banka Slovensko a.s.) c/a 1/ MVDr. Q. G., 2/ Ing. B. G., o zaplatenie 50.000 eur s prísl.], podaná určovacia žaloba o určenie neplatnosti vyhlásenia ručiteľa nie je procesne prípustným nástrojom ochrany práva žalobkyne z dôvodu, že otázku neplatnosti vyhlásenia ručiteľa prvoinštančný súd môže riešiť ako predbežnú pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku na plnenie v zmysle § 80 písm. b) OSP. V tejto súvislosti tiež upriamil pozornosť na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) sp. zn. 3Cdo/98/2004, 1Cdo/91/2006 a 3Cdo/253/2013, z ktorých možno vyvodíť, že určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak ňou požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo, teda najmä vtedy, ak vyriešenie predbežnej otázky ešte neznamená úplné

vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva. Preto s poukazom na to, že doterajšia súdna judikatúra dopadá aj na preskúmanú vec, dospel odvolací súd k záveru, že žalobkyňa nemá na požadovanom určení naliehavý právny záujem, v dôsledku čoho je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 388 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) zmeniť.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 421 CSP, žiadajúc, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie, alternatívne, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že návrhu dovolateľky vyhovie v celom rozsahu a zároveň jej prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

3.1. Žalobkyňa podané dovolanie odôvodnila s poukazom na § 421 CSP bez bližšieho konkretizovania. Nesprávne právne posúdenie videla pri riešení otázky nepreukázania zo strany žalobkyne naliehavého právneho záujmu a na určení neplatnosti ručiteľského vyhlásenia žalovaného 1/. V tejto súvislosti dovolateľka uviedla, že sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu, že v predmetnej veci naliehavý právny záujem na požadovanom určení nie je daný za situácie, ak už bola podaná žaloba na plnenie sporného záväzku na súde prvej inštancie, tak podaná žaloba o určení neplatnosti vyhlásenia ručiteľa nie je procesne prípustným nástrojom ochrany práva z dôvodu, že otázku neplatnosti vyhlásenia ručiteľa prvoinštančný súd môže riešiť ako predbežnú pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku na plnenie v zmysle § 80 písm. b) OSP. Zároveň poukázala na to, že súd prvej inštancie v konaní sp. zn. 10C/335/2014 otázku platnosti ručiteľského vyhlásenia žalovaného 1/ síce ako prejudiciálnu posúdil a žalobu na plnenie zamietol, avšak žalobca sa voči tomuto rozhodnutiu odvolal a konanie nie je skončené, pričom podľa zistení žalobkyne v uvedenom konaní žalobca v rámci podaného dovolania napáda rozsudok súdu prvej inštancie i v otázke posúdenia platnosti právneho úkonu ručenia manžela dovolateľky. S ohľadom na uvedené mala za to, že jej právo je naďalej ohrozené a jej postavenie neisté, a preto má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti ručiteľského vyhlásenia žalovaného 1/, keďže nie je ani procesnou stranou konania o plnenie a nemohla vzniesť námietku týkajúcu sa neplatnosti predmetného úkonu. Podľa dovolateľky by súdy pri rozhodovaní o otázke oprávnenosti podania žaloby o určení mali zvažovať aj skutočnosť, že zo strany žalobkyne sa zjavne nejedná o špekulatívne oddaľovanie rozhodnutia o žalobe o plnenie, ale snahu o vyriešenie otázky relatívnej neplatnosti ručiteľského záväzku žalovaného 1/ s konečnou platnosťou, aby tak dovolateľka zamedzila prípadným ďalším sporom súvisiacim s úverovou zmluvou žalovanej 2/ a podnikateľským subjektom Myjavskej obchodnej agentúry, a.s. Zdôraznila, že aj sám odvolací súd uviedol, že otázku neplatnosti vyhlásenia ručiteľa súd môže riešiť ako predbežnú riešiť pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku na plnenie v zmysle § 80 písm. b) OSP, nie musí ju ako predbežnú riešiť, tak ako to musí v prípade naliehavého právneho záujmu a na podporu svojich tvrdení upriamila pozornosť na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 26/2010 a rozhodnutia krajských súdov sp. zn. 4Co/37/2012, 6Co/45/2012, 6Co/238/2011, 13Co/221/2013, 17Co/6/2013, 6Co/131/2012, 3Co/245/2009. Záverom dovolateľka akcentovala právo očakávať, že spor bude rozhodnutý spravodlivo, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu.

4. Žalovaná 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie ako procesne neprípustné odmietol, prípadne ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd uznesením z 30. septembra 2019 sp. zn. 2Cdo/35/2019 dovolanie žalobkyne odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti (§ 447 písm. c/ CSP), pretože v ňou vymedzenej právnej otázke sa odvolací súd neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

6. Predmetné uznesenie najvyššieho súdu žalobkyňa napadla ústavnou sťažnosťou, ktorej ústavný súd vyhovel nálezom z 28. apríla 2022, č. k. III. ÚS 588/2021-43 (ďalej aj „zrušujúci nález“ aj „zrušujúci nález sp. zn. III. ÚS 588/2021“), ktorým zrušil uznesenie najvyššieho súdu z 30. septembra 2019 sp. zn. 2Cdo/35/2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Ústavný súd v odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že sa v prvom rade zamerával na preskúmanie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z hľadiska posúdenia danosti naliehavého právneho záujmu

sťažovateľky na určovacej žalobe, a teda ústavne konformného objasnenia dôvodov, pre ktoré najvyšší súd nepovažoval podanie určovacej žaloby za procesne prípustný nástroj ochrany práv sťažovateľky a dospel k záveru, že rozhodnutie najvyššieho súdu z 31. marca 2014 sp. zn. 3Cdo/253/2013, na ktoré odkázal dovolací súd v ústavnou sťažnosťou napadnutom uznesení, bolo založené na odlišnom skutkovom základe ako vec sťažovateľky. Žalobkyňa sa v konaní domáhala okrem určovacích návrhov na určenie (ne)platnosti označených právnych úkonov zároveň aj plnenia zo zmluvy o dôchodku, pričom najvyšší súd vyslovil záver o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení (ne)platnosti označených právnych úkonov z dôvodu, že tieto otázky mohol riešiť súd prvého stupňa ako predbežné pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku na splnenie povinnosti zo zmluvy. Vzhľadom na tieto individuálne okolnosti prípadu by sa samotným určovacím petitom nedosiahlo odstránenie spornosti, ak sa žalobkyňa mohla domáhať a aj sa domáhala splnenia povinnosti. Ústavný súd preto zdôraznil, že v posudzovanej veci sťažovateľky nejde o obdobný prípad, keď v konaní o plnenie, ktoré iniciovala žalovaná 2/, nie je sťažovateľka stranou sporu a ani vedľajšou účastníčkou (ako správne sťažovateľka poukázala), pričom v konaní o určení vystupuje v procesnom postavení žalobkyne.

7.1. V tejto súvislosti upriamil pozornosť na doktrínu o preventívnej povahe určovacej žaloby, ktorú nemožno vykladať tak striktné, ako to činí najvyšší súd (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Tomašovič M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck, 2016, s. 500). Určovacia žaloba je oprávneným prostriedkom ochrany tam, kde na jej základe je možné dosiahnuť právnu istotu v dotknutom právnom vzťahu, a zároveň na jej základe možno dosiahnuť úpravu vzájomných vzťahov a predísť budúcim sporom. Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len na zbytočné rozmnožovanie sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (III. ÚS 622/2021). Podľa názoru ústavného súdu uvedené platí o to viac, keď žalovaná 2/ uplatňuje svoje nároky postupne, viacerými žalobami o plnenie, pričom už rozhodnutím o žalobe o určení neplatnosti ručiteľského vyhlásenia sa budúcim sporom mohlo predísť. Výklad podaný najvyšším súdom (a aj súdom krajským) o možnosti ochrany práv sťažovateľkou určovacou žalobou, ako i preukázania naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti ručiteľského vyhlásenia takéto nedostatky vykazuje a z pohľadu ústavného súdu nie je akceptovateľným výkladom predmetných ustanovení zákona.

7.2. Ústavný súd tiež uviedol, že vo veci sp. zn. I. ÚS 26/2010, na ktorú správne poukázala i sťažovateľka, išlo o skutkový stav obdobný posudzovanej veci. Aj keď sa posudzoval rozdielny právny úkon (platnosť dohody o pristúpení k záväzku), tento by ale v konečnom dôsledku vyvolal rovnaké právne následky ako (ne)platnosť ručiteľského vyhlásenia. Ak by dôsledkom právneho úkonu (ručiteľské vyhlásenie len jedným z manželov) bol stav, keď sa veriteľ v zmysle § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka môže domáhať v exekučnom konaní uspokojenia svojej pohľadávky voči jednému z manželov aj z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), potom účinky tohto právneho úkonu sa môžu prejavíť vo sfére spoločných vecí tak, ako to má na mysli § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

7.3. V zrušujúcom náleze preto ústavný súd konštatoval, že názor najvyššieho súdu ohľadom neprípustnosti podaného dovolania z dôvodu, že v sťažovateľkou, resp. žalobkyňou vymedzenej právnej otázke sa odvolací súd neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (a ani ústavného súdu), už v zmysle záverov uvedených v bode 23 tohto rozhodnutia a nasledujúcich, považuje za ústavne neudržateľný. V dôsledku toho najvyšší súd zabránil sťažovateľke v prístupe k náležitým meritorným odpovediam na jej dovolaním nastolené otázky, čím jej v konečnom dôsledku nedovolené obmedzil základné právo na súdnu ochranu i právo na spravodlivé súdne konanie.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 CSP), strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), viazaný právnym názorom ústavného súdu, ktorý vyslovil v náleze (§ 134 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z.) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je podané dôvodne.

9. Dovolací súd skôr ako pristúpi k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolateľky o nesprávnom právnom posúdení preukázania (ne)existencie naliehavého právneho záujmu na žalobe o určení neplatnosti ručiteľského vyhlásenia žalovaného 1/, považuje za podstatné zdôrazniť, že viazanosť právnym názorom vysloveným v rozhodnutí ústavného súdu, § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky upravuje, čo sa v teórii označuje ako vertikálny precedens s kasačnou záväznosťou, kde „vyšší“ orgán prikazuje „nižšiemu“, ako má vo veci ďalej postupovať a rozhodnúť. Orgán verejnej moci je po náleze ústavného súdu povinný ho vykonať a riadiť sa ním pri prerokovávaní a rozhodovaní vo veci. Vec musí rozhodnúť a posúdiť tak, ako mu ústavný súd prikázal (k tomu vid' aj ĽALÍK, M., ĽALÍK, T. Zákon o ústavnom súde. Komentár. Bratislava: WOLTERS KLUVER SR, 2019, s. 404).

9.1. Viazanosť právnym názorom vyjadreným v kasačnom rozhodnutí inštancie vyššieho súdu (ale i právneho názoru vyjadreného v náleze ústavného súdu, ktorý stricto sensu nie je inštancie vyšším súdom), vyplýva zo zmyslu kasácie v právnom poriadku. Ak by tomu tak nebolo, kasačná právomoc vyšších súdov (v danom prípade ústavného súdu) by nemala rozumný zmysel a musela by byť nahradená právomocou apelačnou (k tomu pozri publikáciu Bobek, Kühn a kol.: Judikatura a právní argumentace, Vydavatelství Auditorium, Praha, 2013, str. 104,105).

9.2. Najvyšší súd v súvislosti s kasačnou záväznosťou rozhodnutia ústavného súdu si je vedomý kasačnej záväznosti náleзов ústavného súdu ako záväznosti takmer absolútnej, keď nielen výrok nález, ale aj nosné dôvody uvedené v jeho odôvodnení sú záväzné, pretože vyjadrujú názor ústavného súdu, ktorý tak interpretuje princípy aplikácie práva, pristúpil k nasledujúcemu prejednávaniu dovolania žalobkyne.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

12. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania.

15. Každé podanie (vrátane dovolania) posudzuje aj dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 CSP) a v súlade s čl. 11 ods. 1 až 3 CSP. Pri takomto posudzovaní dovolania je zrejma námietka dovolateľky, v

zmysle ktorej v dovolaní poukázala na § 421 CSP bez toho, aby konkrétne identifikovala, resp. vymedzila prípustnosť svojho dovolania konkrétnym ustanovením § 421 ods. 1 písm. a), b) alebo c) CSP. Dovolateľka v dovolaní prezentovala, že pokiaľ odvolací súd na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/98/2004, 1Cdo/91/2006 či 3Cdo/252/2013, dovolateľka tak poukázala na nález Ústavného súdu SR z 08. decembra 2010 sp. zn. I. ÚS 26/2010-26 ako aj rozhodnutia stotožňujúce sa s týmto nálezom. Z obsahu dovolania tak vyplýva, že dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom a vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

16. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP má osobitný význam korelačný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou dovolacieho súdu“. Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zasadnutí 10. októbra 2018 prijalo ako judikát rozhodnutie z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, právna veta ktorého znie: „Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanoviská vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovisk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.“.

17. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (1Cdo/206/2016, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/27/2017, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/27/2017, 6Cdo/35/2017, 7Cdo/7/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie dovolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ a mohlo by viesť k procesne neprípustnému bezbrehému dovolaciemu prieskumu priechiacemu sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP (porovnaj tiež Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017).

18. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinstančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (2Cdo/167/2017, 3Cdo/235/2016, 5Cdo/13/2018, 7Cdo/114/2018, 8Cdo/78/2017).

19. Otázkou relevantnou z hľadiska tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z

možností uvedených v ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (1Cdo/126/2017, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/221/2017).

20. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolaťom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pritom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na zistenie (prijatie záveru), či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu. Pokiaľ dovolať nevyvetlí, ktoré rozhodnutie treba považovať za „skorší prípad“, dovolací súd nemá podklad pre takéto posudzovanie (nemôže posúdiť, či skutočne došlo k dovolaťom tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), čo v konečnom dôsledku znamená, že nemôže prikrčiť k meritórному dovolaciemu prieskumu.

21. S poukazom na vyššie uvedené, ako aj vychádzajúc zo záverov ústavného súdu vyjadrených v zrušujúcom náleze, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie je prípustné pre riešenie právnej otázky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

22. Z obsahu dovolania žalobkyne (bod 3.1.) vyplýva právna otázka, „posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti ručiteľského vyhlásenia žalovaného 1/“, pri kvalifikácii ktorej sa odvolací súd podľa názoru dovolaťky odklonil o d ustálenej praxe dovolacieho súdu, podľa ktorej naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný. V dovolaní označila nález sp. zn. I. ÚS 26/2010 z 08. decembra 2010 (ďalej „nález sp. zn. I. ÚS 26/2010“), predstavujúci pri rozhodovaní o tejto otázke ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Na základe uvedeného dovolací súd preto pristúpil k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolaťky o odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

23. Rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na tom, že nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti vyhlásenia ručiteľa - žalovaného 1/ č. XXXXXXXXXXXX z 18. júna 2013 za dlhy obchodnej spoločnosti Myjavská agentúra, a.s. Otázka (ne)platnosti predmetného ručiteľského vyhlásenia s právnym dôsledkom vzniku spoločného záväzku manželov pri vybavovaní záležitostí týkajúcich sa spoločných vecí a z toho dôvodu vyžadovaný súhlas žalobkyne predstavuje z hľadiska žaloby na plnenie z tohto ručiteľského záväzku len posúdenie otázky predbežnej, ktorú nie je možné riešiť v samostatnom konaní meritórным výrokom súdu. Za situácie, že bola podaná žaloba (konanie vedené na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 10C/335/2014 Sberbank Slovensko a.s. c/a 1/ MVDr. Q. G., 2/ Ing. B. G., o zaplatenie 50.000 eur s príslušenstvom), podaná určovacia žaloba o neplatnosti vyhlásenia ručiteľa nie je procesne prípustným nástrojom ochrany práva žalobkyne z dôvodu, že otázku neplatnosti vyhlásenia ručiteľa môže súd riešiť ako predbežnú pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku na plnenie. Na podporu svojej argumentácie odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/98/2004, 1Cdo/91/2006 a 3Cdo/253/2013.

24. V náleze sp. zn. I. ÚS 26/2010, na ktorý odkazovala žalobkyňa, ústavný súd posudzoval rozhodnutie najvyššieho súdu z 29. septembra 2009 sp. zn. 4Cdo/123/2008, v ktorom konaní o neplatnosť dohody o pristúpení k záväzku, žalobkyňa ako dôvod neplatnosti uviedla absenciu jej súhlasu s týmto právnym úkonom podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo zakladá jeho relatívnu neplatnosť. V uvedenom konaní sa dovolací súd v podstatnom stotožnil so správnymi závermi krajského súdu, že pristúpením žalovaného 2/ k peňažnému záväzku iného dlžníka nevznikol spoločný dlh manželovi, pretože nešlo o vybavovanie záležitostí týkajúcej sa spoločných vecí, a z tohto dôvodu k takémuto právnemu úkonu nie je potrebný súhlas žalobkyne. Ako neopodstatnenú vyhodnotil dovolací súd námietku, že sa odvolací súd nezaoberal neplatnosťou právnych úkonov žalovaného 2/ pre rozpor s dobrými mravmi.

24.1. Ústavný súd uzavrel, že „najvyšší súd mal v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov účastníkov konania skúmať, či ide, alebo nejde o bežnú vec, a teda či na realizáciu tohto právneho

úkonu je, alebo nie je potrebný súhlas druhého manžela, a či z tohto pohľadu ide o platný, alebo relatívne neplatný právny úkon. Podľa názoru ústavného súdu však pre aplikáciu § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je nevyhnutné, aby išlo o priamy či bezprostredný vzťah právneho úkonu k spoločným veciam, ale postačí, ak ide o vzťah sekundárny (nepriamy), či vzťah možných účinkov alebo dôsledkov tohto právneho úkonu vo sfére spoločných vecí" [bod 20. prvá a tretia veta odôvodnenia tohto nálezu]. Zároveň ústavný súd konštatoval, že „ak už najvyšší súd odmietol odklon od doterajšej judikatúry (na čo podľa ústavného súdu in concreto mal relevantný a obhájitelný dôvod), mal posúdiť predmetný právny úkon (dohodu o pristúpení k záväzku) cez prizmu dobrých mravov, pretože aj v tomto kontexte sa javí, že môže ísť o úkon priečiaci sa dobrým mravom (contra bonos mores), a teda neplatný (§ 39 OZ)"[bod 21. prvá veta odôvodnenia tohto nálezu].

25. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

26. Najvyšší súd pri meritórnom rozhodovaní o dovolaní žalobkyne považuje za rozhodujúci postoj ústavného súdu vyjadrený v bodoch 15. až 19. dôvodoch zrušujúceho nálezu sp. zn. III. ÚS 588/2021.

27. Dovolací súd konštatuje, že žalobkyňa podala žalobu dňa 03. marca 2015 za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol s účinnosťou od 01. júla 2016 nahradený CSP. Podľa § 80 písm. c/ OSP bolo možné žalobou uplatniť určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak na tom bol naliehavý právny záujem. Novú právnu úpravu prípustnosti žalôb podľa § 137 CSP je potrebné v zmysle § 470 ods. 1 CSP aplikovať aj na konania začaté a neskončené pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP, ak nie je v CSP uvedené inak (§ 470 ods. 2 CSP). Oproti pôvodnej právnej úprave CSP rozlišuje žaloby na určenie práva (§ 137 písm. c) CSP) a žaloby na určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm. d) CSP). U žalôb na určenie právnej skutočnosti podmienila nová právna úprava možnosť ich podania vtedy, ak požadované určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu. Podľa novej právnej úpravy nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov, ak to nevyplýva z osobitného predpisu. Táto právna úprava však nebola v čase podania žaloby účinná, preto súd musí úkon strán sporu (§ 470 ods. 2 CSP) posudzovať podľa účinkov a podmienok uvedených v OSP, v znení účinnom v čase jeho uskutočnenia. Bolo preto potrebné osvedčiť naliehavý právny záujem výlučne vo vzťahu k pôvodne predvídanému postupu v ustanovení § 80 písm. c) OSP (rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 6Cdo/15/2007, 6Cdo/30/2018, 4Cdo/17/2019).

28. Podľa § 80 písm. c) OSP bolo v čase podania predmetnej žaloby (návrhu na začatie konania) možné návrhom na začatie konania uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

29. Dovolací súd pri riešení nastolenej právnej otázky poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu v obdobnej veci z 11. decembra 2019 sp. zn. 2ObdoV/11/2019 (ďalej aj „uznesenie sp. zn. 2ObdoV/11/2019") - publikované pod R 47/2020 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR, rozhodnutia vo veciach obchodnoprávných, ktorého právna veta znie: „Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je podľa ustanovenia § 80 písm. c) OSP v znení účinnom do 30. júna 2016 (rovnako aj podľa § 137 písm. c) CSP) vtedy, ak je určovacia žaloba schopná odstrániť existujúcu neistotu medzi stranami sporu a poskytnúť pevný základ pre ich právny vzťah, za predpokladu, že túto neistotu nie je možné odstrániť iným prostriedkom ochrany práv".

29.1. Predmetom posudzovania bola skutková situácia, že medzi žalobcom ako vlastníkom a žalovaným ako nájomcom bola uzavretá nájomná zmluva na 30 rokov, nájomné bolo uhradené vopred. Strany sa dohodli, že nájomnú zmluvu nemožno vypovedať. Po určitom čase sa nájomca dostal do konkurzu a správkyňa konkurznej podstaty nájomnú zmluvu vypovedala, neskôr výpoveď nájomnej zmluvy odvolala a to ešte počas plynutia výpovednej doby. Napriek tomu správkyňa konkurznej podstaty adresovala žalobcovi výzvu na vrátenie nespotrebovaného nájomného. Vlastník ako prenajímateľ si nebol istý, či

vzťah trvá alebo nie a podal ako žalobca žalobu o určenie či nájomný vzťah trvá. Krátko na to podala aj správkyňa konkurznej podstaty ako žalovaná proti vlastníkovi žalobou na vydanie nespotrebovaného nájomného.

30. V uznesení sp. zn. 2ObdoV/11/2019 najvyšší súd ako dovolací súd uviedol nasledovné: „Z početnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (t. j. nielen dovolateľom uvedenej) k ustanoveniu § 80 písm. c) O. s. p. vyplýva, že

I. Návrh na určenie neplatnosti právneho úkonu vyžaduje preukázanie naliehavého právneho záujmu. Takýto návrh sa uplatní najmä v prípade, keď určovací výrok je potrebný z hľadiska občianskoprávnej prevencie (predchádzania ďalším sporom), alebo v prípade, keď výrok o neplatnosti je potrebný v konaní pred iným orgánom právnej ochrany alebo pred orgánom, ktorému bola zverená časť právomoci inak patriacej súdom. Právny záujem musí byť naliehavý v tom zmysle, že navrhovateľ v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa navrhovateľ v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa návrhom na začatie konania s daným petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu navrhovateľa predpokladá posúdenie, či podaný určovací návrh je vhodným (správne zvoleným a prípustným) procesným nástrojom ochrany jeho práva alebo návrhom, ktorý spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať ešte iné konanie (k tomu vid' 4Cdo/136/2009).

II. Právny záujem na určení je daný predovšetkým tam, kde by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Ak však k porušeniu práva už došlo, a je teda možné žalovať na splnenie povinnosti, ktorá z porušenia práva vyplýva (§ 80 písm. b) O. s. p.), nemá preventívna ochrana poskytovaná inak podľa ustanovenia § 80 písm. c) O. s. p. žiadny zmysel (k tomu vid' R 17/1972).

III. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snád len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (k tomu vid' 5Cdo/31/2011 a obdobne aj 4Cdo/89/2007).

IV. Určovacia žaloba má spravidla preventívny charakter - jej účelom je poskytnúť ochranu práva žalobcu predovšetkým skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva (určovacia žaloba preto vo všeobecnosti nie je opodstatnená tam, kde už právny vzťah alebo právo boli porušené a kde je namieste žaloba o splnenie povinnosti (§ 80 písm. b) O. s. p.). V prípade možnosti žalovať priamo splnenie povinnosti treba preto vždy považovať za neprípustnú určovaciu žalobu, ktorá neslúži potrebám praktického života, spornosť nerieši (neodstraňuje) a len vedie k nárastu počtu súdnych sporov. Uvedená zásada, že žalobca sa nemôže žalobou úspešne domáhať určenia právneho vzťahu alebo práva tam, kde sa môže domáhať splnenia povinnosti podľa § 80 písm. b) O. s. p., však neplatí vtedy, ak žalobca (napriek možnosti domáhať sa priamo splnenia povinnosti) preukáže, že má naliehavý právny záujem na určení určitého práva alebo právneho vzťahu; v takomto prípade treba jeho určovaciu žalobu považovať za procesne prípustnú. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy medzi účastníkmi sporu a predíde sa žalobe na plnenie). Treba zdôrazniť, že nejde o určovaciu žalobu samu, ale o to, čoho (akého určenia) sa žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o

(ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá teda posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snád' spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie [k tomu vid' 3Cdo/112/2004 (publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 81/2006) a obdobne aj 4Cdo/49/2003 (publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 75/2003) a 3Cdo/53/2007].

V. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia, tiež vtedy, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené právo navrhovateľa alebo ak by bez tohto určenia jeho právne postavenie bolo neisté. V tejto spojitosti si teda treba ujasniť, či a ako sa následne požadované určenie môže dotknúť právnych pomerov účastníkov (t. j. či môže založiť právne významný následok v týchto pomeroch). Určovacia žaloba bude zvyčajne prípustná vtedy, ak sa ňou odstraňuje spornosť vzťahu účastníkov a predchádza vzniku ďalších sporov, prípadne ak sa vytvára pevný základ právneho vzťahu medzi nimi (k tomu vid' 1Cdo/26/2007).

VI. Judikatúra ustálila, že žalobca má právny záujem na žiadanom určení, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené jeho právo alebo právny vzťah, ktorého je účastníkom, alebo ak by sa jeho právne postavenie bez takéhoto určenia stalo neistým. Cieľom určovacej žaloby je vydanie rozsudku, výrok ktorého odstraňuje žalobcovu neistotu určením, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je. Zákon pre procesnú prípustnosť určovacej žaloby teda predpokladá existenciu stavu neistoty žalobcu v tom, či ten ktorý právny vzťah alebo právo je alebo nie je a zároveň tiež preukázanie, že uvedenú neistotu je možné odstrániť navrhovaným výrokom rozsudku. Naliehavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť; nezáleží na tom, ako táto neistota vznikla (k tomu vid' 5Cdo/136/2007).

VII. Zásadne platí, že možnosť podania žaloby na plnenie spravidla vylučuje právny záujem na žalobe určovacej, tento predpoklad však nemožno chápať všeobecne. Ak žalobca môže preukázať, že má právny záujem na tom, aby rozhodnutím súdu bolo určené určité právo alebo právny pomer napriek tomu, že by mohol žalovať priamo na plnenie, nemožno mu určovaciu žalobu odoprieť. Za nedovolenú - pri možnosti žaloby na plnenie - možno považovať určovaciu žalobu len tam, kde by neslúžila potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu a môže sa ňou predísť žalobe na plnenie, je určujúca žaloba prípustná aj napriek tomu, že je možná i žaloba na plnenie (k tomu vid' 5Obdo/51/2011).

VIII. Žalobca síce mohol žalovať aj na splnenie povinnosti, v ktorom konaní súd otázku platnosti právnych úkonov mohol riešiť prejudiciálne, ako to uvádza odvolací súd, dovolací súd je však toho názoru, že v danej veci pri posúdení existencie naliehavého právneho záujmu bolo potrebné skúmať, či určovacia žaloba (ne)vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu a môže sa ňou predísť žalobe na plnenie. Určovacia žaloba podaná žalobcom rieši medzi účastníkmi otázku samotnej (ne)existencie právneho vzťahu založeného zmluvou. Od rozhodnutia súdu o platnosti prejavov vôle žalovanej smerujúcich k odstúpeniu od zmluvy závisí, či právny vzťah účastníkov nezanikol a trvá aj naďalej (v prípade vyhovenia žalobe), alebo či došlo k zrušeniu zmluvy a teda k zániku zmluvného vzťahu (v prípade, že žalobe vyhovené nebude). Dovolací súd dospieva preto k záveru, že určovacia žaloba nepochybne vytvorí pevný právny základ pre právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou a môže sa ňou prípadne predísť aj ďalším sporom o splnenie povinnosti. V prípade vyhovenia žalobe možno totiž očakávať, že účastníci sa určovaciemu rozsudku dobrovoľne podrobia a dôsledky vyvodlia bez ďalšieho donucovania (k tomu vid' 6Cdo/392/2013)"[bod 19. odôvodnenia].

Ďalej dovolací súd „pre komplexnosť poukazuje aj na ďalšie rozhodnutia - ktoré síce nepredstavujú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, ako to predpokladá ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. - Rozhodnutia vo veciach obchodnoprávných Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 36 avšak je v nich posudzovaná otázka naliehavého právneho záujmu, vrátane vzťahu určovacej žaloby a žaloby na plnenie, vo vzťahu ku ktorej boli vyslovené uvedené právne závery:

I. Naliehavosť právneho záujmu je v tom smere, že navrhovateľ nemá možnosť domáhať sa ochrany svojich práv a oprávnených záujmov iným procesným spôsobom, a že existujúca rozpornosť právneho vzťahu medzi účastníkmi môže byť odstránená práve len podaným návrhom s petitom určovacím (vid' 6Obo/232/2007).

II. Taká interpretácia a aplikácia ustanovenia § 80 písm. c) O. s. p., ktorá vo svojich dôsledkoch znemožňuje poskytnutie súdnej ochrany postupom podľa tretej, resp. štvrtej časti Občianskeho súdneho

poriadku v otázke patriacej do primárnej právomoci všeobecných súdov, je popretím samej podstaty základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“ v príslušnom gramatickom tvare) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj obdobného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd (k tomu vid' predovšetkým II. ÚS 137/08).

III. Vo veciach, kedy možno žalovať na plnenie, môže byť daný naliehavý právny záujem na určení, pokiaľ sa žalobou vytvorí pevný právny základ pre právne vzťahy účastníkov sporu a tým sa potom zabráni prípadným ďalším žalobám na plnenie, prípadne vtedy, pokiaľ by sa žalobou na plnenie nemohol vyriešiť celý obsah sporného právneho vzťahu (k tomu vid' rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cdo/2349/99 a obdobne aj rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Cdo/1002/2009).

IV. Pre posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe podľa § 80 písm. c) O. s. p. je rozhodný právny záujem žalobcu a nie záujem žalovanej strany (k tomu vid' rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1848/2000).

V. Účelom určovacích žalôb podľa § 80 písm. c) O. s. p. je vyriešiť právny vzťah účastníkov, v rámci ktorého je potrebné naisto rozhodnúť, či určité právo existuje (k tomu vid' rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo/2938/2010).

VI. Zmysel zákonnej požiadavky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je možné nájsť v chápaní určovacej žaloby ako prostriedku preventívnej právnej ochrany, ktorej účelom má byť vytvorenie pevného právneho základu pre právne vzťahy účastníkov sporu, odstránenie neistoty v postavení žalobcu a predídenie prípadným budúcim sporom. Pre posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu je významná i skutočnosť, či žalobcom nebola poskytnutá iná možnosť ochrany ich práv, ak výlučne žalovaná je aktívne legitimovaná na podanie žaloby na plnenie. Ústavný súd stanovil dve procesné kritéria, ktorých naplnenie vyzdvihuje intenzitu závažnosti veci nad rámec diskrečných oprávnení všeobecných súdov a signalizuje extrémnu úroveň vybočenia z tohto rámca. Prvým z nich je hmotnoprávny i procesný stav konkrétnej veci, za ktorého účastníkom neostáva nič iné, len aktivovať určovaciu žalobu ako „ultimum refugium“, teda posledné východisko obrany a následnej ochrany svojich práv. Druhým je potom situácia, kedy je účastník vystavený dlhotrvajúcej neistote z hľadiska ochrany svojich práv, resp. následkov, ktoré pre neho môže zmluva predstavovať (k tomu vid' nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1440/14) "[bod20. odôvodnenia uznesenia sp. zn. 2ObdoV/11/2019].

Z citovanej judikatúry vyplývajú nasledovné závery:

„Povinnosťou súdu pri skúmaní naliehavého právneho záujmu je posúdiť, či určovací žalobný návrh je vhodným a správne zvoleným nástrojom ochrany jeho práva, t. j., ak neistotu žalobcu v právnom vzťahu je možné odstrániť navrhovaným určovacím výrokom (tu ide predovšetkým o prípady, kedy určovací výrok vytvorí pevný právny základ vzťahu medzi stranami sporu, ktorým sa predíde prípadným sporom o splnenie povinnosti).

Otázku existencie, resp. neexistencie naliehavého právneho záujmu treba posudzovať výlučne s ohľadom na právny záujem žalobcu, záujem žalovaného je pri posudzovaní tejto otázky súdom irelevantný.

Žalobca má naliehavý právny záujem na určovacej žalobe vždy vtedy, ak nemá možnosť domáhať sa ochrany svojich práv alebo oprávnených záujmov iným procesným spôsobom. Ide predovšetkým o prípady, kedy žalobca nemá možnosť podať žalobu na plnenie, a kedy má legitimáciu na podanie žaloby na plnenie výlučne žalovaná strana.

Aj v prípadoch, kedy žalobca, ktorý podal určovaciu žalobu, má možnosť podania žaloby na plnenie (t. j. nie vtedy, ak žalovaný v konaní o určovacej žalobe môže podať, resp. následne podať žalobu na plnenie - pozn. dovolacieho súdu), všeobecne neplatí, že by nebol daný naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení. Ide predovšetkým o prípady, kedy by žalobou na plnenie nebol vyčerpaný celý predmet konania o určovacej žalobe, alebo kedy sa určovacím výrokom rozsudku vytvorí pevný právny základ vzťahu medzi stranami sporu.

Naliehavý právny záujem na určovacej žalobe nie je daný vtedy, ak by požadované určenie viedlo len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Tu ide predovšetkým o prípady, kedy sa žalobca domáha žalobou určenia neplatnosti právneho úkonu s tým, aby následne mohol žalobca podať žalobu na plnenie (napr. žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo žalobu na náhradu škody), alebo inú určovaciu žalobu (napr. žalobu o určenie vlastníckeho práva). Určovacia žaloba je tak neprípustná vtedy, ak rozhodnutie o

merite sporu by predstavovalo len rozhodnutie o predbežnej otázke podstatnej pre rozhodnutie iného (žalobcom následne iniciovaného) súdneho sporu." [body 21., 21.1. až 21.5. odôvodnenia uznesenia sp. zn. 2ObdoV/11/2019].

Napokon obchodnoprávny senát najvyššieho súdu konštatoval: „Otázku naliehavého právneho záujmu, ako aj prípadnú alternatívu v podobe možnosti podať žalobu na plnenie je možné posudzovať len z hľadiska tej strany sporu, ktorá podala určovaciu žalobu. Prípadná žaloba na plnenie iniciovaná druhou stranou nemôže mať za následok absenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení zo strany žalobcu". (druhá a tretia veta bodu 24. odôvodnenia uznesenia sp. zn. 2ObdoV/11/2019).

31. Dovolací súd konštatuje, že žaloba dovolateľky bola podaná 09. marca 2015, ktorou sa dovolateľka domáhala určenia neplatnosti vyhlásenia ručiteľa - žalovaného 1/ č. XXXXXXXXXX z 18. júna 2013 za dlhy obchodnej spoločnosti Myjavská obchodná agentúra, a.s. je neplatné. Dôvodom vyhovieť žaloby súdom prvej inštancie (po posúdení existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení) bol právny názor, že predmetný právny úkon nebol bežnou záležitosťou, je postihnutý relatívnou neplatnosťou, ktorej sa žalobkyňa dovolala, pretože žalovaný 1/ si nezabezpečil súhlas žalobkyne vzhľadom na to, že účinky právneho úkonu žalovaného 1/ mali spôsobilosť prejavíť sa vo sfére spoločných vecí, za situácie, že žalovaný 1/ nedisponuje osobným majetkom v takej výške, aby postačoval na uspokojenie pohľadávky žalovaného 2/. Odvolací súd nesúhlasil s právnym posúdením súdu prvej inštancie, že je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení a preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol. Odvolací súd uzavrel, že za situácie, že bola podaná žaloba (konanie vedené na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 10C/335/2014 Sberbank Slovensko a.s. c/a 1/ MVDr. Q. G., 2/ Ing. B. G., o zaplatenie 50.000 eur s príslušenstvom), podaná určovacia žaloba o neplatnosti vyhlásenia ručiteľa nie je procesne prípustným nástrojom ochrany práva žalobkyne z dôvodu, že otázku neplatnosti vyhlásenia ručiteľa môže súd riešiť ako predbežnú pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku na plnenie.

31.1. Dovolaciemu súdu je známe, že najvyšší súd uznesením z 23. septembra 2020 sp. zn. 8Cdo/263/2019 rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 26. februára 2019 sp. zn. 6Co/173/2018 a rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom z 15. februára 2018 č. k. 10C/335/2014-306 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom na ďalšie konanie. V tomto uznesení najvyšší súd v bode 18. odôvodnenia uzavrel, že „Treba prisvedčiť dovolateľovi, že odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý prejudiciálne konštatoval, že ručiteľské vyhlásenia žalovaných sú neplatné, keď len poukázal na nález ústavného súdu bez dôkladnej analýzy jeho dôvodov pri aplikácii na danú vec. Tiež na citované rozhodnutia odvolacích senátov bez toho, aby jasnými, zrozumiteľnými a presvedčivými argumentmi zdôvodnil, prečo je z nich zrejmé, že „judikatúra z roku 1973 je čiastočne prekonaná" a bez toho, aby následne vecne vyargumentoval svoj odklon od doterajšej judikatúry pri prihladnutí aj na konkrétne okolnosti danej veci a aké. Teda či je možné odklon od doterajšej judikatúry, ale napokon aj znenia zákona, zdôvodniť prípadnou extrémnou nespravodlivosťou vzhľadom na konkrétne skutkové okolnosti danej veci".

31.2. Zároveň dovolací súd poukazuje na argumentáciu žalobkyne (bod 6.1. odôvodnenia zrušujúceho nálezu sp. zn. III. ÚS 588/2021), že počas prebiehajúceho konania o plnenie (o zaplatenie 50.000 eur) podal žalovaný 2/ v upomínacom konaní ďalšiu žalobu o plnenie (o zaplatenie 150.000 eur) na základe toho istého ručiteľského vyhlásenia. Vydaný platobný rozkaz bol pre podanie odporu zrušený a vec bola postúpená na Okresný súd Nové Mesto nad Váhom.

32. Podľa dovolacieho súdu je potrebné ku každej prejednávanej veci z hľadiska jej charakteru pristupovať individuálne, zistiť o aký právny úkon ide, ktorého určenia neplatnosti sa strana sporu domáha určovacou žalobou. Ďalej je potrebné venovať pozornosť otázke či ide o zbytočný, samoučelný určovací nárok a či takýto uplatnený nárok je spôsobilý „vyriešiť" sporný vzťah. Naliehavý právny záujem treba hodnotiť z pohľadu, či účastníkovi konania/strane sporu môže určenie pomôcť dosiahnuť ochranu svojich práv a oprávnených záujmov a dosiahnuť odstránenie spornosti veci. Vychádzajúc z uvedeného treba konštatovať, že predmetnou určovacou žalobou by došlo k odstráneniu spornosti veci, ktorá by bola namietaná v žalobe na plnenie. Určenie, či došlo k platnému alebo neplatnému ručiteľského vyhlásenia by jednoznačne vyriešilo spornosť tohto právneho úkonu a prestal by byť spochybňovaný základ sporu, na základe ktorého žalovaný 2/ žiada peňažné plnenie v konaní vedenom pod sp. zn.

10C/335/2014, resp. aj v inom konaní o zaplatenie 150.000 eur a prípadne ďalšími žalobami plnenie. Zároveň dovolací súd akcentuje, že konanie o plnenie sp. zn. 10C/335/2014 inicioval žalovaný 2/, žalobkyňa nie je stranou sporu ani vedľajšou účastníčkou, v konaní o určenie vystupuje ako žalobkyňa, pričom týmito okolnosťami majúci relevantný vplyv na posúdenie prípustnosti žaloby na určenie sa odvolací súd nezaoberal.

33. Odvolací súd na podporu svojej argumentácie o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/98/2004, 1Cdo/91/2006 a 3Cdo/253/2013.

33.1. Vo veci sp. zn. 3Cdo/98/2004 bola predmetom posúdenia otázka naliehavého právneho záujmu na neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorej predmetom je nehnuteľnosť, ak táto otázka má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k existencii vlastníckeho práva.

33.2. V rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/91/2006 (publikované 83/2007 ZSP) bolo konštatované, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti nie je daný, ak sa vlastníckeho práva k nehnuteľnosti dotýka ďalšia právna zmena. Existencia alebo neexistencia právneho vzťahu alebo práva nemôže byť určovaná ani za minulú dobu, ani do budúcnosti; rozhodujúci je aj v tomto prípade stav v dobe vyhlásenia rozhodnutia.

33.3. K rozhodnutiu najvyššieho súdu z 31. marca 2014 sp. zn. 3Cdo/253/2013 ústavný súd v zrušujúcom náleze sp. zn. III. ÚS 588/2021 konštatoval, že rozhodnutie najvyššieho súdu z 31. marca 2014 sp. zn. 3Cdo/253/2013, na ktoré odkázal dovolací súd v ústavnej sťažnosťou napadnutom uznesení, bolo založené na odlišnom skutkovom základe ako vec sťažovateľky. Žalobkyňa sa v konaní domáhala okrem určovacích návrhov na určenie (ne)platnosti označených právnych úkonov zároveň aj plnenia zo zmluvy o dôchodku, pričom najvyšší súd vyslovil záver o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení (ne)platnosti označených právnych úkonov z dôvodu, že tieto otázky mohol riešiť súd prvého stupňa ako predbežné pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku na splnenie povinnosti zo zmluvy. Vzhľadom na tieto individuálne okolnosti prípadu by sa samotným určovacím petitom nedosiahlo odstránenie spornosti, ak sa žalobkyňa mohla domáhať a aj sa domáhala splnenia povinnosti. Ústavný súd preto zdôraznil, že v posudzovanej veci sťažovateľky nejde o obdobný prípad, keď v konaní o plnenie, ktoré iniciovala žalovaná 2/, nie je sťažovateľka stranou sporu a ani vedľajšou účastníčkou (ako správne sťažovateľka poukázala), pričom v konaní o určenie vystupuje v procesnom postavení žalobkyne.

33.4. Pokiaľ odvolací súd poukazoval na vyššie citované rozhodnutia je nepochybné, že išlo o nenáležitú argumentáciu vo vzťahu k záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti vyhlásenia ručiteľa, teda nešlo o obdobné prípady.

34. Pre úplnosť treba tiež dodať, že nesprávne posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu v zmysle, že tento nie je daný, znamená vo svojich dôsledkoch odopretie súdnej ochrany a teda popretie samej podstaty základného práva na súdnu ochranu. Vyplýva to zo skutočnosti, že súd rozhodne o žalobe bez skúmania jej podstaty (sp. zn. II. ÚS 137/2008). Súdny sú preto povinné venovať otázke naliehavého právneho záujmu ako nevyhnutného procesného predpokladu úspešnosti určovacej žaloby náležitú pozornosť a posúdiť ju zo všetkých do úvahy prichádzajúcich hľadísk.

35. Odvolací súd rozhodol vo veci v súlade s názorom, že žaloba na plnenie vylučuje žalobu o určenie neplatnosti ručiteľského vyhlásenia, pričom sa nezaoberal posúdením, či ide alebo nejde o samoučelovú žalobu, ktorá nevyrieši sporný vzťah ani v jej základoch. Dovolací súd konštatuje, že predmetnou určovacou žalobou by sa vyriešil s konečnou platnosťou základ nielen pre žalobu vo veci vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 10C/335/2014, ale aj v prípade ďalších žalôb na plnenie, ktoré si žalovaný 2/ uplatňuje. Odvolací súd sa odklonil od ustálenej judikatúry dovolacieho súdu vo veciach 4Cdo/136/2009, 5Cdo/31/2011, 4Cdo/89/2007, 3Cdo/112/2004, 4Cdo/49/2003, 1Cdo/26/2007, 5Cdo/136/2007, 5Obdo/51/2011, 6Cdo/392/2013, 2ObdoV/11/2019. Dovolací súd konštatuje, že v určitom štádiu je jediným prostriedkom právnej ochrany iba žaloba na určenie.

36. Výklad podaný odvolacím súdom o možnosti ochrany práv žalobkyne určovacou žalobou ako i nepreukázania naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti ručiteľského vyhlásenia (§ 80 písm. c/

OSP) s poukazom na právne záväzný názor vyslovený v zrušujúcom náleze sp. zn. III. ÚS 588/2021 nemožno považovať za dostatočný. Odvolací súd neposúdil, či predmetnou určovacou žalobou možno dosiahnuť odstránenie spornosti medzi stranami sporu a existujúcej neistoty a zároveň poskytnúť ochranu práv a oprávnených záujmov strán tým, že sa vytvorí pevný základ pre ich právne vzťahy s prihliadnutím na okolnosť, že žalobkyňa nemá možnosť využiť iný prostriedok ochrany práva, za situácie, že žalovaný 2/ uplatňuje svoje nároky postupne, viacerými žalobami o plnenie, ktorých stranou sporu nie je žalobkyňa.

37. Dovolací súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je prípustné a zároveň dôvodné, preto rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V ďalšom konaní je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 CSP).

38. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

39. Dovolací súd pre ďalší priebeh konania poznamenáva, že ústavný súd sa v zrušujúcom náleze sp. zn. III. ÚS 588/2021 zaoberal aj otázkou výkladu § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka v súvislosti s platnosťou ručiteľského vyhlásenia urobeného bez súhlasu druhého manžela z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti.

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.